

STAVBA (PODOBA) SOUDOBÝCH A STARÝCH MAP

UK PRAHA 16. 10. 2017

Tomáš GRIM

ZÁKLADNÍ POJMY:

MAPA, PLÁN , GLÓBUS

Mapa

DEFINICE ICA (Mezinárodní kartografická asociace)

Mapa

je zmenšené zevšeobecněné zobrazení povrchu Země, ostatních nebeských těles nebo nebeské sféry, sestrojené podle matematického zákona na rovině a vyjadřující pomocí smluvených znaků rozmístění a vlastnosti objektů vázaných na jmenované povrchy

Mapa

DEFINICE NÁRODNÍ (ČSN 73 04 02)

Mapa

je zmenšený generalizovaný konvenční obraz Země, nebeských těles, kosmu či jejich částí, převedený do roviny pomocí matematicky definovaných vztahů (kartografickým zobrazením), ukazující podle zvolených hledisek polohu, stav a vztahy přírodních, socioekonomických a technických objektů a jevů.

Plán

je zmenšený pravoúhlý průmět malé části zemského povrchu a s ním spojených objektů do roviny.

Glóbus

je zmenšené prostorové (kulové) znázornění určitého vesmírného tělesa pomocí kartografických výrazových prostředků.

SOUDOBÉ A STARÉ MAPY

SOUDOBÉ MAPY

Soudobé (novodobé – moderní) mapy (plány, glóby) jsou mapové výtvořy vzniklé po roce 1850.

STARÉ MAPY

Staré (nesprávně též nazývané historické) mapy
(plány, glóby) jsou mapové výtvořy vzniklé
před rokem 1850

Historické mapy (plány, glóby) jsou mapy
dějepisné.

*Ne každá stará mapa (plán, globus)
je historická-ý (dějepisná-ý)
ale každá historická (dějepisná) mapa
(plán, globus)
může být jednou stará-ý.*

Nosná média

Soudobé mapy jsou zpravidla tištěny na papíře (různého druhu). Významným ukazatelem kvality papíru je gramáž, to je hmotnost 1 m².
Příklad: 100g/m².

Úprava papíru před tiskem a po tisku.

Papír, na kterém je mapa natištěna,
je mapový arch.

Ten je před tiskem upraven- ořezán (ořez před
tiskem).

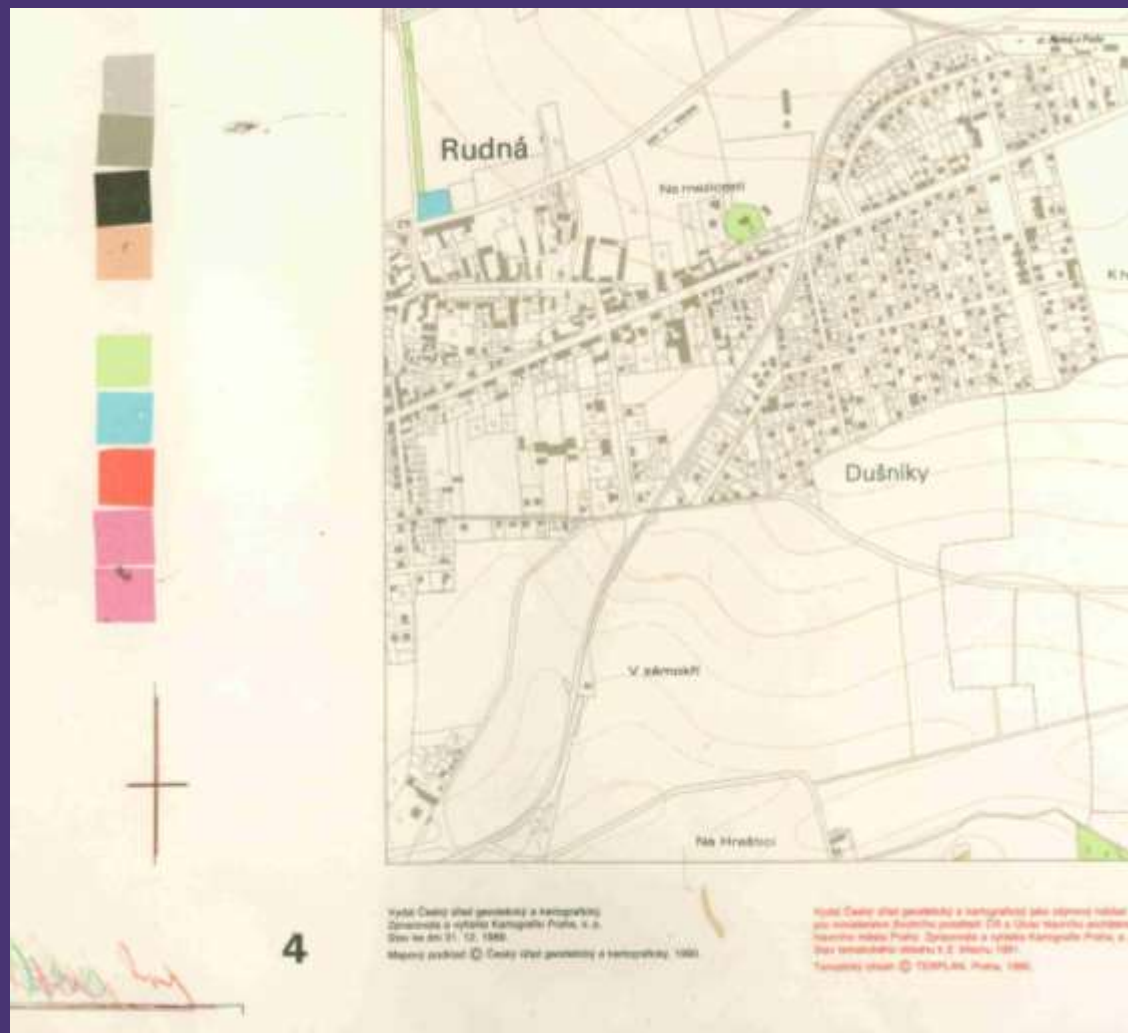
Po tisku je opět upraven – ořezán (ořez po tisku
– čistý řez).

Ořez před tiskem.

Ořez před tiskem.

MAPOVÝ OBRAZ

Prostor, na kterém je vlastní mapa, označujeme jako:

- mapový obraz
- mapové pole
- zrcadlo mapy

VYMEZENÍ MAPOVÉHO OBRAZU

Mapový obraz nemusí být vymezen,
mapa nemá rám (mapa bezrámová)

Mapový obraz je vymezen rámem
(mapa s rámem)

MAPA BEZRÁMOVÁ

Podkladová mapa ČSSR 1 : 50 000

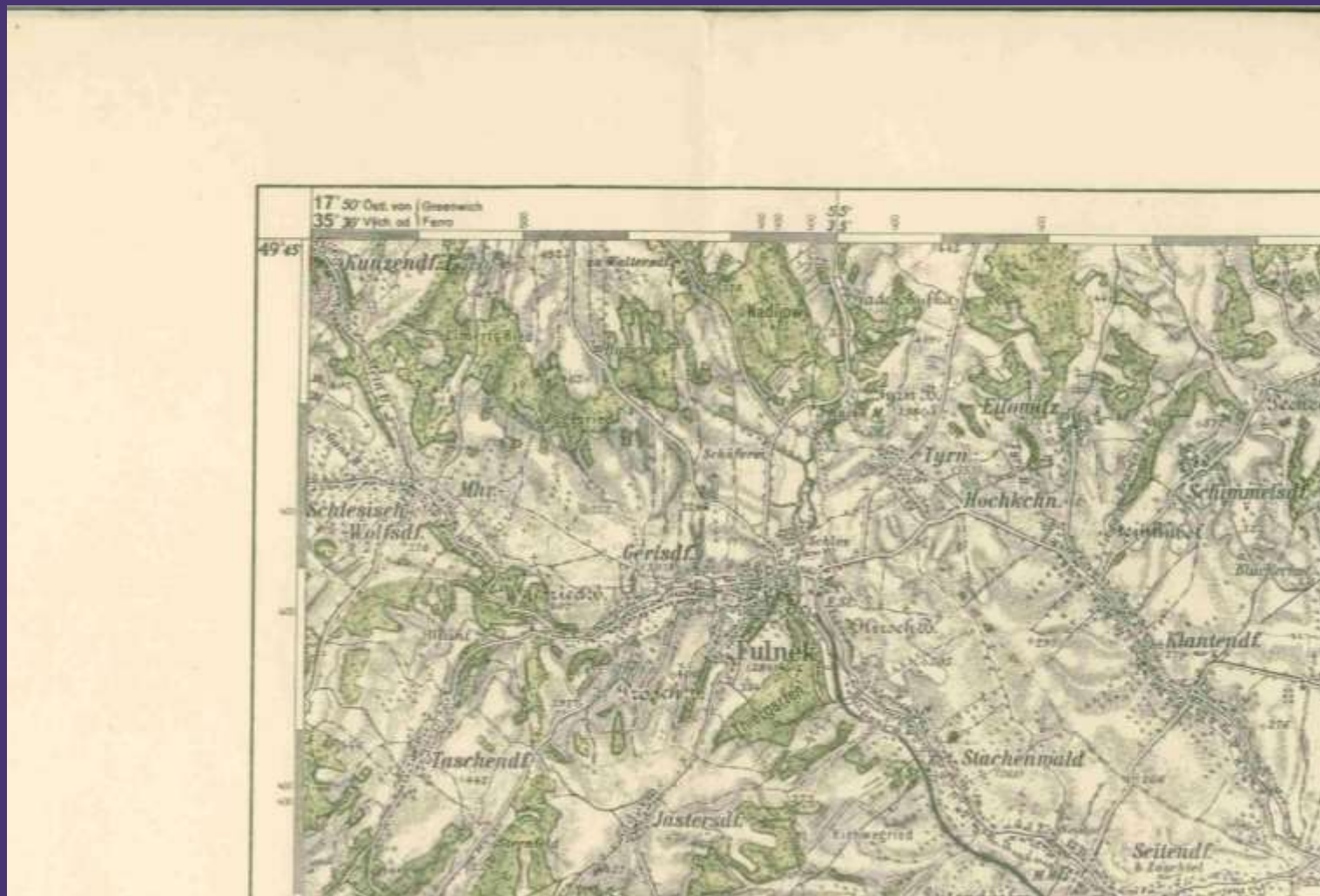
Zeměměřický úřad

MAPA BEZRÁMOVÁ

mapový obraz zasahuje až k okraji
mapového archu

MAPA S RÁMEM

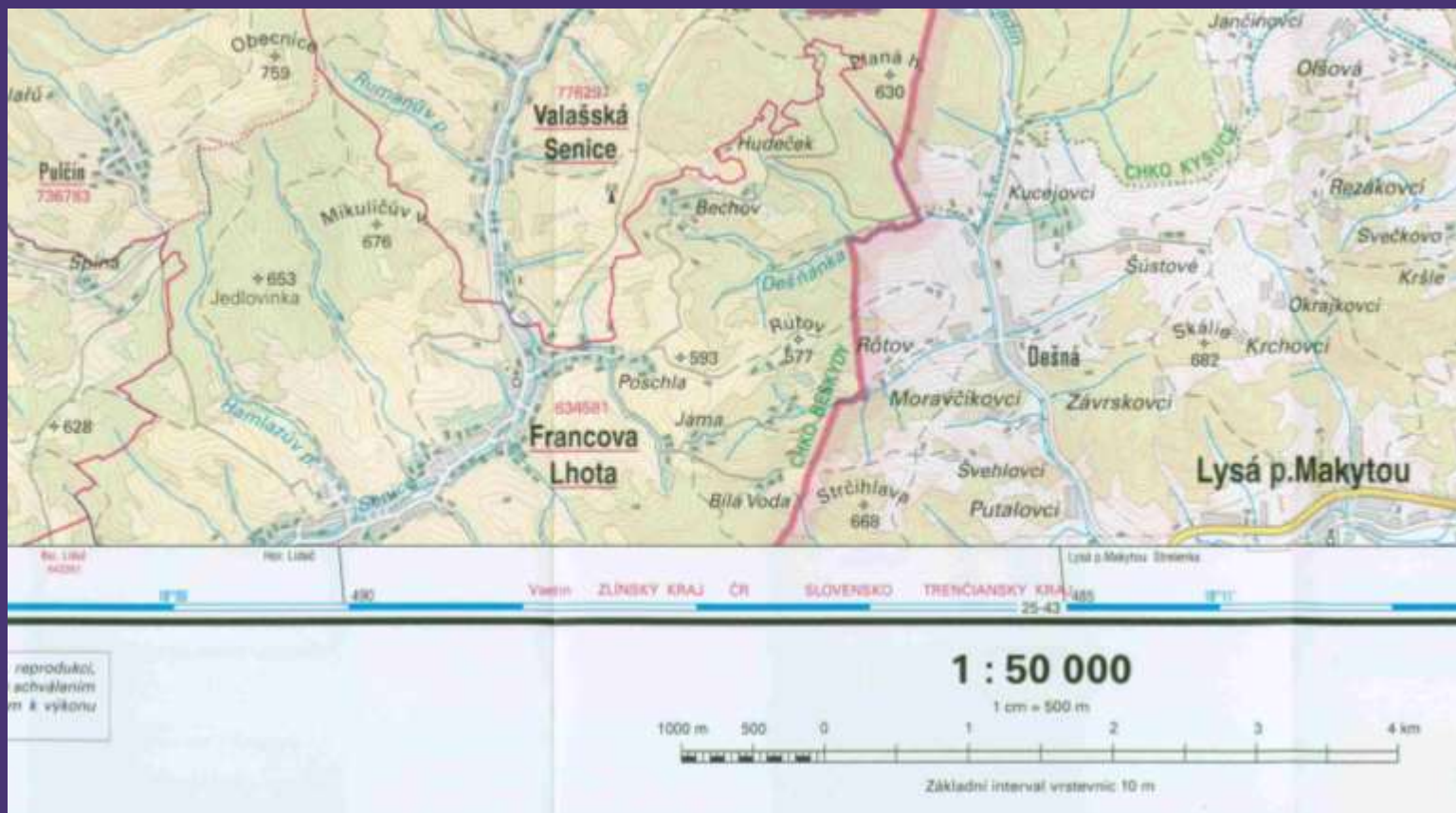
DRUHY RÁMŮ

- vnitřní (vymezuje mapové pole)
- střední (nositel souřadnicových systémů)
  - vnější (tzv. ozdobný)

Prostor mezi rámy označujeme jako
mezirámový pruh.

MEZIRÁMOVÝ PRUH prostor pro různé údaje

MIMORÁMOVÝ PROSTOR

Prostor vně rámu mapy pro údaje :

název mapového díla, vydavatele, označení mapy,
souřadnicové systémy, měřítko mapy, tirážní údaje,
vysvětlivky, schémata a další...

MĚŘÍTKO MAPY

Měřítko mapy udává poměr zmenšení
mezi vzdáleností v terénu
a její velikostí na mapě.

MĚŘÍTKO MAPY

- číselné 1 : 50 000
- délkové (poměrové) – úsečka
- slovní 1 cm = 500 m

UKÁZKY NA MAPĚ

OBSAH MAPY

je dán účelem a měřítkem mapy a tvoří ho zpravidla:

- polohopis

- popis

- výškopis

MAPOVÁ LEGENDA – VYSVĚTLIVKY

– SEZNAM MAPOVÝCH ZNAKŮ (ZNAČEK)

– ZNAČKOVÝ KLÍČ

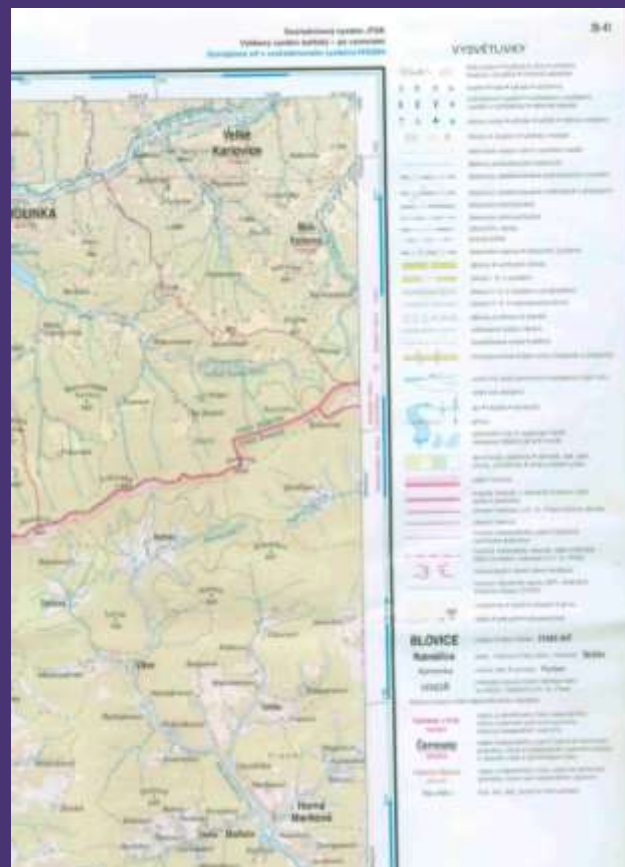
konkretizují obsah mapy a způsob jeho grafického vyjádření (tvar, velikost, barva).

MAPOVÁ LEGENDA – VYSVĚTLIVKY
– SEZNAM MAPOVÝCH ZNAKŮ (ZNAČEK)
– ZNAČKOVÝ KLÍČ

- jsou umístěny na mapovém archu
- jsou vytištěny na samostatném archu
- jsou vytištěny jako knižní svazek

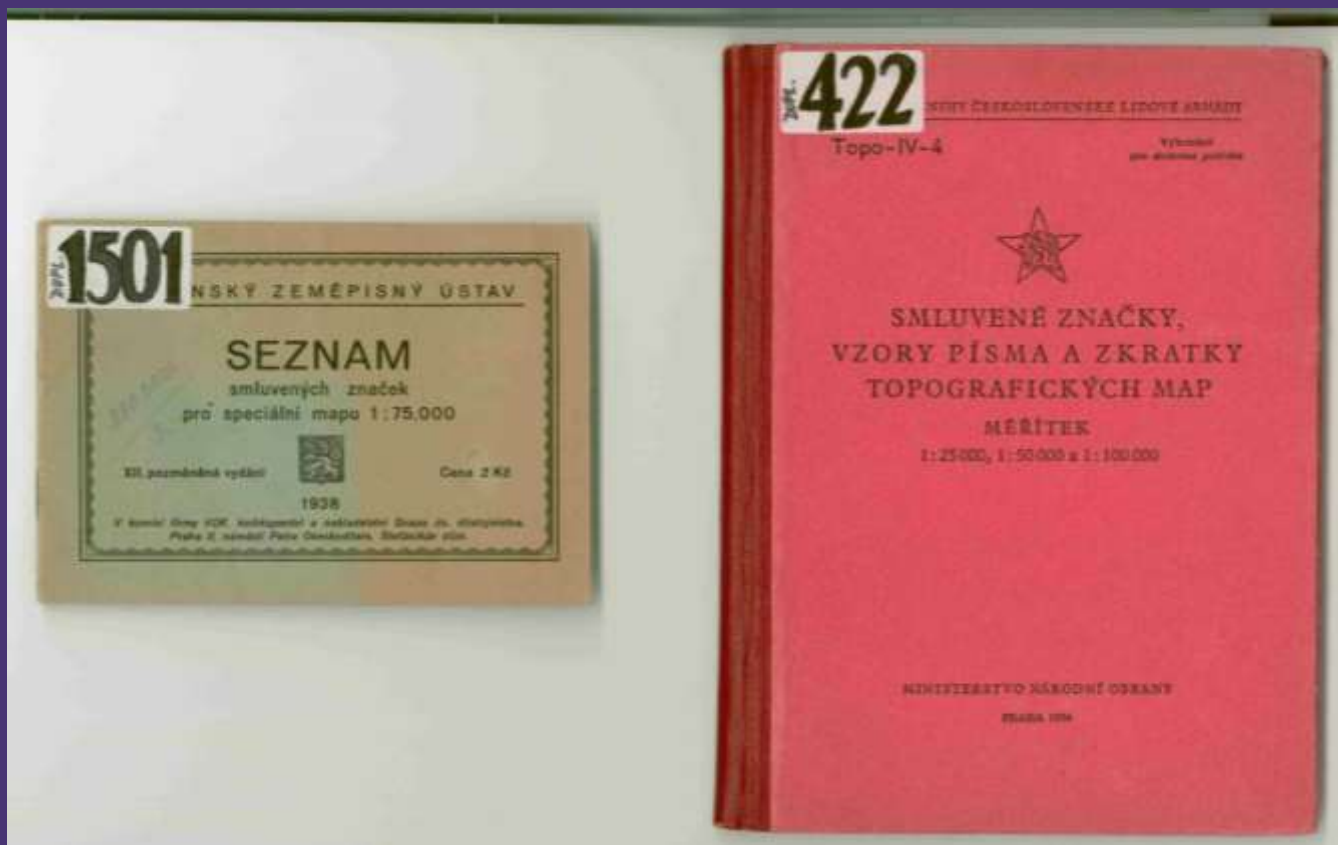
MAPOVÁ LEGENDA – VYSVĚTLIVKY – SEZNAM MAPOVÝCH ZNAKŮ (ZNAČEK) – ZNAČKOVÝ KLÍČ

MAPOVÁ LEGENDA – VYSVĚTLIVKY – SEZNAM MAPOVÝCH ZNAKŮ (ZNAČEK) – ZNAČKOVÝ KLÍČ

FORMA SOUDOBÝCH MAP

- mapa příruční (plochý arch a složená)
  - mapa nástěnná
  - mapa atlasová

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST!

tomas.grim@cuzk.cz